

Bilimlaringizni qo'llang.

1. Inson ekologiyasi fani nimalarni o'rganadi?
2. Insonning ekologik omil sifatida o'ziga xosligini nimalarda deb bilasiz?
3. Inson ekologiyasi fanining vazifasi nimalardan iborat?
4. Adaptiv tiplar deganda nimani tushunasiz?
5. Adaptiv tiplardagi moslanishlarni tushuntirib bering?

Mustaqil bajarish uchun topshiriqlar. Adaptiv tiplarga xos belgilarni yozing.

Moslanishlar	Arktik adaptiv tip	Tropik adaptiv tip	Tog' adaptiv tipi	Cho'l adaptiv tipi
Morfologik				
Fiziologik				
Biokimyoviy				

3-laboratoriya mashg'uloti.

Tabiiy ekosistema hamda sun'iy ekosistemalar o'rtasidagi o'xshashlik va farqlarni aniqlash.

Maqsad: tabiiy va sun'iy ekosistemalarning o'ziga xos xususiyatlarini o'rganish, ulardagi o'xshashlik va farqlarni aniqlash.

Ishning borishi:

1. Tabiiy (cho'l ekosistemi) va sun'iy (paxtazor) ekosistemadagi oziq zanjirining tarkibiy qismlarini o'zaro taqqoslang. Oziq zanjirining tarkibiy qismlari o'rtasidagi o'xshashlik va farqlarni aniqlang. Jadvallarni to'ldiring.

Tabiiy (cho'l) ekosistemadagi turlarning xilma-xilligini o'rganish.

Turlar	Oziq zanjirining tarkibiy qismlari		
	Produtsentlar	Konsumentlar	Redutsentlar

Sun'iy ekosistema (paxtazor)dagi turlarning xilma-xilligini o'rganish

Turlar	Oziq zanjirining tarkibiy qismlari		
	Produtsentlar	Konsumentlar	Redutsentlar

2. Tabiiy va sun'iy ekosistemalarning o'xshashlik va farqlarini aniqlash. Quyidagi xususiyatlarni jadvalga to'g'ri joylashtiring.

1. Ekotizimga ta'sir etmaydi. 2. Ekotizimga ta'sir etadi. 3. Ekosistemaga ta'siri minimal. 4. Ta'siri maksimal hosildorlikka qaratilgan.

	Tabiiy ekosistema	Sun'iy ekosistema
Tabiiy tanlanish		
Sun'iy tanlash		

3. Quyida keltirilgan variantlardan tabiiy ekosistema va agroekosistemaning umumiy hamda xususiy jihatlarini aniqlang va tegishli raqamlarni jadvalga yozing.

Xususiyatlar	Raqamlar
Umumiy xususiyatlar	
Tabiiy ekosistemaning xususiy jihatlar	
Sun'iy ekosistemaning xususiy jihatlar	

1. Biosferaning evolutsiya jarayonida shakllangan birlamchi tabiiy elementar birligi.

2. Biosferaning inson tomonidan o'zgartirilgan sun'iy elementar birligi.
3. Oziq zanjirida redutsentlarning mavjudligi.
4. Ekotizim inson ishtirokisiz uzoq vaqt davomida barqaror.
5. Oziq zanjirida produtsentlarning mavjudligi.
6. Oziq zanjirida konsumentlarning mavjudligi.
7. Quyosh energiyasidan foydalanadigan ochiq sistema.
8. Qo'shimcha energiya va kimyoviy mineral moddalar inson tomonidan sun'iy ravishda kiritiladi.

9. Asosiy energiya manbayi quyosh.
10. Inson oziq zanjirining asosiy elementi hisoblanadi.
11. Inson aralashuvisiz ekotizim tez nobud bo'ladi.
12. Inson faoliyati ta'siri kam.
13. Produtsentlar o'zlashtirgan mineral moddalar ekotizimdan chiqarib tashlanadi.
14. Ekologik nishalarning turli-tumanligi bilan ta'riflanadi.
15. Ekosistemada ekologik piramida qoidasi ishlaydi.
16. Turlar xilma-xilligi bilan ta'riflanadi.
17. O'z-o'zini boshqarish va tiklanish xususiyatiga ega.
18. Kislorod o'zlashtirib, karbonat angidrid ajratadi.

4. Quyida berilgan organizmlar ishtirokida suv havzasi oziq zanjirining sxemasini tuzing: Bir hujayrali suvo'tlar, karp balig'i chavoqlari, cho'rtan baliq, chivin lichinkalari, infuzoriya-tufelka.